

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет
«Одеська юридична академія»
ГО «Південно-український центр гендерних проблем»

**«СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ:
ГЛОБАЛЬНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ»**

**«MODERN POLITICAL PROCESSES: GLOBAL AND
NATIONAL DIMENSIONS»**

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
6 – 7 березня 2025 р.

м. Одеса

УДК 323.2+327(043.2)

За загальною редакцією президента Національного університету «Одеська юридична академія», доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України, академіка Національної академії педагогічних наук України **С.В. Ківалова**.

Сучасні політичні процеси: глобальний та національний виміри: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Одеса, 6-7 березня 2025 р.) /за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса, 2025. 224 с.

Modern political processes: global and national dimensions : proceedings of the 4th International scientific and practical internet conference (Odesa, March 6-7, 2025) / Ed. S.V. Kivalov. Odesa, 2025. 224 p.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

Завгородня Ю., Флоренко М. (Одеса) Вплив кібератак на психоемоційний стан суспільства в умовах гібридної війни.....	161
Прохоренко А. (Одеса) Глобалізація і локальна ідентичність: культурно-політичний контекст	165
Омельченко А. (Одеса) Інструменти наднаціонального рівня публічного адміністрування режиму підводної культурної спадщини.....	168
Кобетяк Т. (Житомир) Особливості впливу державної політики на релігійну ситуацію в Україні.....	173
Янішевський О. (Житомир) Проблематика інтеграції цінностей любові в соціально-політичному контексті України воєнного часу	177
Галупова Л. (Одеса) Іміджеві права політиків	181
Мельничук І. (Івано-Франківськ) Вплив спадщини СРСР на державно-церковні відносин в Україні	186

IV СЕКЦІЯ: НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Кормич Б. (The George Washington University, USA) Розблокування судноплавства з українських портів під час війни з РФ: політичні та правові інструменти	190
Піпченко Н. (Київ) Штучний інтелект на дипломатичній службі США.....	193
Акопов А. (Київ) Політика Європейського Союзу щодо штучного інтелекту.....	196
Pronoza I. (Odesa) Cognitive warfare as a new challenge for strategic planning of the national security system.....	199
Авруцький В. (Івано-Франківськ) Роль безпекових угод у зміцненні обороноздатності України.....	203
Юрій А. (Київ) Сучасні аспекти інформаційного протиборства: російський підхід до створення та поширення інформаційних загроз	206
Воротілова І. (Одеса) Геополітичний вимір арктичної політики: стратегічні інтереси та роль Скандинавських країн	209
Гевелюк Д. (Одеса) Інформаційна війна у стратегіях гібридної агресії	214
Ястребова В. (Одеса) Інспіровано-зовнішній сепаратизм як інструмент створення квазідержавних утворень в країнах пострадянського простору.	217
Козьмініх А., Коновальчук Т. (Одеса) Роль кібербезпеки у розвитку міжнародних конфліктів	221

Інформаційна війна у стратегіях гібридної агресії

У сучасному світі інформаційні війни стають одним із ключових елементів гібридної війни, значно впливаючи на політичну, соціальну та економічну стабільність держав та загалом на геополітику. Цей феномен характеризується комплексним використанням інформаційних технологій, пропаганди, дезінформації та маніпуляцій для досягнення стратегічних цілей, часто без прямого застосування військової сили. Інформаційна війна є частиною гібридної війни, яка останнім часом набирає обертів в стратегії ведення війн в 21 столітті. Тож ці питання стають об'єктом наукових досліджень (1; 2).

Гібридна війна об'єднує традиційні та нетрадиційні методи ведення бойових дій. Інформаційні війни є її важливим компонентом, спрямованим на створення хаосу, деморалізацію супротивника, підрив довіри до державних інституцій та маніпуляцію громадською думкою. Використовуючи традиційні ЗМІ чи сучасні соціальні мережі, агресор формує вигідну для себе інформаційну реальність. Розберемо вплив інформаційних атак на соціальну згуртованість та вплив пропаганди, спрямованої на розкол суспільства через підсилення конфліктів між різними групами, а також вплив на політичну стабільність в цілому. Дезінформація може впливати на виборчі процеси, на економіку, на настрій серед громадян завдяки ЗМІ, які вдаються до маніпуляцій через новини, стосовно фінансів або енергетики.

Інформаційні атаки можуть набувати таких форм як:

- дезінформація - поширення неправдивих або перекручених даних для введення в оману;
- кібератаки - злам державних або приватних ресурсів для отримання конфіденційної інформації чи створення паніки;

- пропаганда - насадження ідеологічних наративів, з метою маніпулювання свідомістю населення;
- психологічний тиск - розпалювання страху та недовіри, через вкиди про «зовнішні» чи «внутрішні» загрози.

Також методами інформаційної війни виступають:

1. Deepfake - технології створення фальшивих відео чи аудіо із реалістичним виглядом політиків або інших впливових осіб. Це дозволяє маніпулювати громадською думкою та сіяти сумніви щодо правдивості будь-якого контенту. Використання deepfake у політичних кампаніях уже спостерігалось в США та Європі.

2. Алгоритмічні маніпуляції - використання алгоритмів соціальних мереж для просування потрібного контенту, який підсилює розкол у суспільстві. Зокрема, дослідження показують, що фейки у Facebook чи Twitter часто поширюються швидше, ніж правдива інформація.

3. Інструменти штучного інтелекту (AI) - автоматизація створення пропагандистських матеріалів, таких як автоматичні тексти чи зображення. Це дозволяє зменшити витрати часу та ресурсів на виробництво дезінформації.

Тож у боротьбі з інформаційними війнами важливими є такі кроки:

- Інформаційна грамотність. Освіта громадян щодо критичного мислення, аналізу інформації та розпізнавання маніпуляцій.
- Підтримка незалежних медіа. Забезпечення роботи журналістів, які дотримуються стандартів етики та перевіряють факти.
- Розробка державної інформаційної стратегії. Інтеграція кіберзахисту, моніторингу інформаційного простору та швидке реагування на ворожі інформаційні атаки.
- Міжнародна співпраця. Об'єднання зусиль для протидії інформаційним загрозам, зокрема, через обмін технологіями, досвідом і санкції проти пропагандистських платформ.

Інформаційна війна є потужним інструментом у руках сучасних агресорів, здатним значно змінити політичний ландшафт і підривати цілі

держави. Ефективна протидія цим загрозам вимагає комплексного підходу, що включає технологічні інновації, підвищення обізнаності громадян та міжнародну солідарність. У світі, де інформація є ключовою зброєю, саме правда та прозорість стають найкращою обороною.

Список використаних джерел:

1. Баровська, А. (2016). *Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії. Аналітична доповідь*. Київ: НІСД. <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovidi/informaciyni-vikliki-gibridnoi-viyni-kontent-kanali-mekhanizmi>.
2. Фонд Демократичні Ініціативи. (2024). Інформаційні виклики та оборонні тренди: до чого варто бути готовими у 2024 році – експертне обговорення. *Фонд Демократичні Ініціативи*, 3 березня. <https://dif.org.ua/article/informatsiyni-vikliki-ta-oboronni-trendi-do-chogo-varto-buti-gotovimi-u-2024-rotsi-ekspertne-obgovorennya>

Сучасні інформаційні війни: глобальні виклики та національні відповіді

У ХХІ столітті інформація стала ключовим ресурсом геополітичного впливу, а інформаційні війни – ефективним інструментом у міжнародних конфліктах. Маніпуляція суспільною свідомістю, дезінформація, кібератаки та пропагандистські кампанії використовуються для досягнення політичних, економічних та військових цілей. Інформаційні війни є особливо небезпечними для демократичних держав, оскільки вони спрямовані на підрив довіри до державних інститутів, посилення внутрішніх розколів та дестабілізацію суспільства.

Актуальність даної проблематики як предмету наукових доробок обумовлена стрімким зростанням масштабів інформаційних атак у світі. Вони стають дедалі витонченішими завдяки використанню штучного інтелекту, соціальних мереж та кібертехнологій. Це вимагає розробки ефективних стратегій протидії, зокрема на рівні державної політики, громадянського суспільства та міжнародного співробітництва.

Інформаційні війни визначаються як цілеспрямоване використання інформаційних ресурсів для впливу на громадську думку, ухвалення рішень та політичну стабільність.

Розглядаючи сутність та механізми інформаційних війн слід визначити основні інструменти, такі як:

- пропаганда – поширення маніпулятивних меседжів для формування вигідного наративу;
- дезінформація – навмисне поширення неправдивої інформації для введення в оману населення;